

# Vývoj a reformy společné zemědělské politiky ES/EU

SZP EU

5. října 2009

# Počátky SZP

- Smlouva o EHS z roku 1957
- Hlava II - hlavní zásady vytvoření SZP.
- čl.39 Smlouvy o EHS cíle SZP:
  - zvýšit produkci zemědělské výroby podporou technického pokroku a optimálního využití výrobních činitelů, zejména pracovních sil
  - zajistit slušnou životní úroveň venkovského obyvatelstva, zejména zvýšit individuální příjmy osob pracujících v zemědělství
  - stabilizovat trhy
  - zaručit spolehlivost dodávek
  - zajistit přiměřené ceny zboží dodávaného spotřebitelům.

# Počátky SZP

- V prvních dvou etapách přechodného období společného trhu měla Rada rozhodovat jednomyslně, ve třetí etapě mělo být zavedeno hlasování kvalifikovanou většinou. (čl. 43 Smlouvy o EHS)
- další otázky budou dopracovány na samostatné konferenci věnované výhradně problematice zemědělství (čl. 43 Smlouvy o EHS)
- konference svolána od 3. do 11. července 1958 do italského města Stresa

# Základy SZP

- K faktickému založení SZP došlo 14. ledna 1962 - vytvořen Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF, European Agricultural Guidance and Guarantee Fund).
- Během let 1962-1963 zavedeny první regulační systémy jednotlivých skupin výrobků; nejprve základní zemědělské produkty (obiloviny, maso apod., v pozdějších letech další typy výrobků, bavlna a zvláštní druhy ovoce a zeleniny).
- První konflikty ohledně základní kompenzační dohody mezi průmyslovými a zemědělskými zeměmi.



# První problémy a jejich řešení

- Otázka zajištění neprostupnosti hranic řešena roku 1961 - Sicco Mansholt - návrh systému variabilních přírážek
- Spor Francie a Německa o přechod do další etapy budování společného trhu.
- Dohoda 1.ledna 1962
- Zavedení systému tzv. zvláštních refundací a nepřímých dotací – cenová regulace
- První signály o obtížnosti jednání o cenových hladinách klíčových surovin (pšenice, později mléko) - rok 1964
- Francie – politika prázdného křesla (trvání 7 měsíců)

# Postupná regulace pomocí tržních řádů (SOT)

- „tržní řády“
- „Strategické produkty“ – v té době především obilí, mléko, cukr a hovězí maso - spadaly do kategorie nejsilněji regulovaných výrobků, méně regulovány např. ovoce a zelenina.
- Systém cenové regulace určující redistribuční charakter vztahu zemědělec – spotřebitel (plátce daní):
- Základní cenou cílová cena - Rada ministrů schvaluje pro potřeby orientace zemědělců a veřejnosti.
- Cena prahová - používá se při dovozu zemědělské produkce ze zahraničí.
- Nejnižší hodnotou je minimální cena = cena intervenční

# Postupná regulace pomocí tržních řádů (SOT)

■ Právní akty v oblasti SZP:

■ A) nařízení Rady přijímaná na návrh Komise po konzultaci s EP, B) opatření technického charakteru - Rada přijímá na návrh Komise bez EP, C) nařízení přijímaná Komisí za asistence výborů v rámci soustavy komitologie, D) právní akty, které Komise přijímá z důvodu nebezpečí z prodlení bez účasti výborů.

# Výsledky zavedení SZP

- EHS dosáhlo potravinové soběstačnosti.
- Postupně roste výška cen
- Problémy růstu cen a nadprodukce vyvolávají debatu o nutnosti reformy – iniciátorem především Komise
- Do debaty se zapojují i organizované zájmy – specifika spillover v oblasti SZP
- Zemědělské zájmy od roku 1958 zastupovány evropským zájmovým svazem COPA.

# Pokusy o reformu

- 1967 - Rada pověřila Komisi vypracováním analytického materiálu o evropském zemědělství
- Komise předložila první návrhy na modifikaci SZP 19. prosince 1968 (komisař pro zemědělství Sicco Mansholt) - dokument Zemědělství 1980, označován jako Mansholtův plán
- Proti Mansholtovu plánu rozsáhlé kampaně „záchrana rodinných farem“
- Summit v Haagu 1969
- Mansholt v roce 1969 hledá spojence ve Velké Británii



# Velká Británie a SZP

- Zpočátku členství v EHS vyloučeno právě proto, že EHS počítalo se společným celním tarifem a zemědělskou politikou
- EFTA
- 1961 – Mcmillan podal žádost o členství, sama VB identifikovala problémové oblasti:
  - 1) obchod s Commonwealthem
  - 2) společnou zemědělskou politiku
- Podobné problémy v r. 1967
- V červenci 1971 zveřejnila britská vláda „Bílou knihu o přistoupení k Evropským společenstvím“



# Pokusy o reformu SZP v 70.I.

- V roce 1972 realizace miniplánu, ale pouze v podobě tří směrnic - modernizace, odchod do důchodu a poradenství
- SZP ovlivněna měnovou nestabilitou v 70. letech
- Zavedení zelených měn
- Obrana proti spekulacím se zelenými měnami – zavedení měnových kompenzačních dávek (MCA, Monetary Compensatory Amount)

# Propojení problémů SZP s dalšími oblastmi – rozšiřování ES

- Novými členy země s významným zemědělským sektorem

- Velká Británie

Problémem obchod s Commonwealthem, později tlak na dořešení tzv. britského rozpočtového problému

- Irsko - převaha zemědělského sektoru ve struktuře ekonomiky; ve vyjednávání se irské priority zaměřily na přechodná období

- Dánsko - jeden z největších evropských vývozců potravin

# Propojení problémů SZP s dalšími oblastmi – měnová a rozpočtová politika

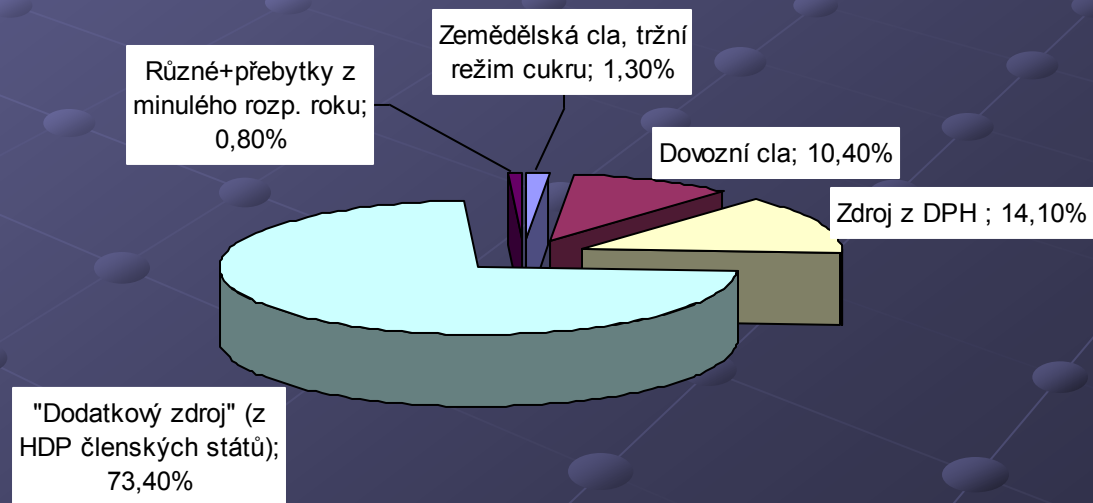
- Summit ve Fontainebleau 25.-26. června 1984.
- Zelená kniha Budoucnost zemědělství ve Společenství - 18.prosince 1985
- Návrhy Komise se nepodařilo realizovat, náklady SZP se v průběhu let 1985-1987 začaly opět zvyšovat
- V roce 1988 Společenství dosáhlo na hranici finančního kolapsu.
- Mimořádný summit Evropské rady v Bruselu ve dnech 11. – 13. února 1988 - plán komplexní revize financování Delorsův balík I.
- Koncepce Delorsova balíku postavena na finanční perspektivě pro roky 1988-1992

# Delorsův balík

- pět bodů řešení:
- (1) rozpočet ES bude nadále limitován stropem 1,2 % celkového HNP.
- (2) navýšení příjmů Společenství o čtvrtý zdroj vytvářený na základě podílu HNP jednotlivých zemí.
- (3) výdaje na zemědělskou politiku do budoucna neměly překročit hranici 74 % z hodnoty meziročního nárůstu HNP Společenství
- (4) příslib zvýšení finančních prostředků do strukturálních fondů.
- (5) udržení kompenzací Velké Británii.

# Příjmy evropského rozpočtu

- platí zásada vyrovnaného rozpočtu
- v každém rozpočtovém roce příjmy = výdaje
- zachováno i pro novou finanční perspektivu



# Privilegované obchodní vztahy

- Se zeměmi Afriky, Karibiku a Pacifiku (APC - bývalé kolonie zakládajících zemí ES/EU) – již od 60. let (dohody z Yaoundé I a II s africkými státy)
- Po přistoupení Velké Británie 1973 – posílení bývalých koloniálních vazeb → počátek série nových dohod z Lomé I, II, III a IV (v I. 1973-1989) – cílem pomoc zemím APC
- Styky na bázi privilegovaných vztahů má EU od 70. l. též se zeměmi Maghrebu a Mashreku



# Jižní rozšíření - Řecko

- Zemědělství jedním z nejvíce kritických sektorů řecké ekonomiky
- Vysoký podíl zemědělské populace
- Produktivita řeckého zemědělství dosahovala 40 % průměru ES X tvořila 16 % celkových nákladů rozpočtu a zaměstnávala 36 % populace
- Aplikace přechodných období

# Jižní rozšíření - Španělsko

- Převaha rostlinné výroby nad živočišnou, značné rozdíly mezi regiony
- Možnost vstupu Španělska vyvolala diskuse o reformě CAP
- Obavy Francie a Itálie
- Přístupová smlouva – dlouhá přechodná období pro vybrané zem. produkty (dohoda 1983) – souvislost s vytvořením Integrovaného programu pro Středomoří (IMP)
- Jednání v otázkách zemědělství a rybolovu v 2.pol.1984 (irské předsednictví) – uzavřeno na jaře 1985

# Jižní rozšíření - Portugalsko

- Přejídný režim se týkal 85% veškeré zem.produkce
- Portugalsko – příjemcem financí z „orientační“ sekce EAGGF
- Výhoda na straně ES – mělo 10 let na vytvoření nové legislativy ohledně středomořského zemědělství
- Rozšiřování podnítilo ES ke schválení 2.dvacetiletého plánu na rozvoj CFP na roky 1983-2002

# Příprava reformy 1992

- Program 1992, změna integračního procesu na poč. 90. let – změna koncepce SZP.
- Vnitřní impulzy pro zemědělskou reformu - rostoucí finanční požadavky SZP a potřeba dokončit k 1. lednu 1993 společný trh, ekologické hrozby
- Vnější faktory – Uruguayské kolo GATT, sjednocení Německa, bližší kontakty se zeměmi SVE od roku 1990.
- Tlak na řešení zemědělských otázek již součástí programu Kennedyho (1964-1967) a Tokijského kola GATT (1973-1979), k zásadnímu rozporu mezi členy GATT a především USA a ES došlo až v rámci Uruguayského kola zahájeného 1986

# Příprava McSharryho reformy

- Dokumenty Komise na podporu reformy:  
Rozvoj a budoucnost SZP z 1. února 1991 a její pokračování z 22. června 1991
- Projednáváno Radou 21. května 1992:  
McSharryho reforma
- McSharryho zpráva
- Kritika McSharryho reformy
- McSharryho zpráva po přijetí Radou v květnu 1992 modifikována a přejmenována na McSharryho reformu II



# Principy McSharryho reformy

- (1.) komplexní postup
- (2). zdůraznění potravinové soběstačnosti Společenství v produkci základních potravin a potřeba předejít naopak nadprodukcí.
- (3.) ochota Společenství respektovat zásady volného obchodu, ale za současného zachování základních principů SZP
- Všechny návrhy již v Mansholtově plánu z roku 1968
- Plošná redukce garantovaných cen
- Kompenzace redukce pomocí přímých plateb farmářům
- Zavedení doprovodných opatření vedoucích k extenzifikaci
- Podpora zanechání půdy ladem či vyjímání zemědělské půdy za účelem zalesnění



# SZP a vnější obchodní vztahy

- Již v 80. letech problémy ES – USA v oblasti obchodu zemědělským zbožím → přinutily ES k reformám SZP

## Dohoda z Blair House

- Výsledkem jednání mezi USA a ES
- Podpis 22. listopadu 1992
- Jako tzv. Dohoda z Blair House II byla Radou jednomyslně schválena 15. prosince 1993 X Francie zvažovala Lucemburský kompromis

# Dohoda z Blair House

- Faktické odblokování patové situace v jednání Uruguayského kola GATT
- Definitivní uzavření kola 15. dubna 1994 v Marakéši  
Dohoda v rámci GATT navazující na BHA
- předpokládala souhlas EU se vstupem zahraniční produkce na evropský trh se sníženými cly
- Otázka sporných dotovaných exportů z EU byla řešena redukcí povoleného objemu podporovaného vývozu a závazkem dalšího snížení podpory těchto vývozů

# Dohoda z Blair House

- Důležitou součástí tzv. mírová dohoda - Společenství zaručila akceptování jeho vnitřních mechanismů druhou stranou minimálně do roku 2004 – žlutá, modrá a zelená schránka
- BHA a následně dohoda s GATT odpovídaly cílům McSharryho reformy z roku 1992

# Severní rozšíření EU

Rakousko, Finsko, Švédsko (Norsko)

- Zemědělství největším problémem severovýchodních zemí
- Finsko – snaha o získání max. dotací na CAP – označit celé fin. zemědělství jako arktické
- Švédsko – podobný postup
- Výsledek – ustavení severonordické zóny arktického zemědělství
- Rakousko – zemědělství menší problém

# Severní rozšíření EU - výsledek

- Finsko – neprosadilo začlenění celého zemědělství do arktické zóny, ani přechodné období
- Švédsko – požadavek zachování veřejného práva v lesích a „arktická“ povaha zemědělství – úspěchem řada přechodných období
- Norsko (žádost o členství v listopadu 1992) – nejspornější body zemědělství a rybnářství, dohoda uzavřena v březnu 1994

# Problémy EU-WTO

- Prosinec 1995 – rozhodnutí o nahrazení mezinárodního režimu GATT institucionalizovanou formou spolupráce – vznik WTO
- Kritika WTO vůči SZP pokračuje za porušování:
  - zásady nediskriminace
  - zákazu dumpingu
  - zásady usilování o další liberalizaci mezinárodního obchodu



# Východní rozšíření EU a vliv na SZP

- Proces přistoupení zahájen 1997
- Vyjednávání předcházelo screening legislativy kandidátských zemí prováděný Komisí (1998-1999)
- Významné mezníky:  
Agenda 2000
- V pořadí třetí finanční výhled Společenství na roky 2000-2006 - navržen Komisí 15. července 1997

# Agenda 2000

- Součástí nejen plánované rozvržení finančních prostředků, ale také konkretizace dalších reformních bodů v oblasti SZP
- Stanovení nových finančních limitů pro SZP, pokus o zhodnocení možných důsledků rozšíření EU o země SVE
- Tři hlavní oblasti :
  - 1) modernizace evropského zemědělství
  - 2) odstraňování rozdílů mezi regiony
  - 3) finanční perspektiva pro roky 2000 – 2006

# Agenda 2000

- Podněty k reformním krokům v oblasti SZP :
- vnější – rostoucí poptávka po potravinách, liberalizace světového obchodu, rozšíření EU
- vnitřní – riziko nerovnováhy v některých sektorech, potřeba zvýšit konkurenceschopnost produktů SZP na domácím a světovém trhu, zlepšit kvalitu a zdravotní nezávadnost výrobků, welfare a zdraví zvířat, potřeba zjednodušit pravidla SZP a zvýšit transparentnost

# Finanční perspektiva 2000 – 2006

- ☐ Komise každý rok vykoná před rozpočtovou procedurou na další rok technickou úpravu finančního výhledu v souladu se změnami v hrubém národním důchodu EU (HND) a cenách
- ☐ Roku 2003 byla upravena z důvodu rozšíření EU o 10 nových členů k 1.5.2004 → navýšení výdajů a zřízení nové kapitoly rozpočtu – vyrovnávací (kompenzační) platby

% z celkové sumy	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
<b>Tradiční vlastní zdroje</b>	<b>17</b>	<b>16</b>	<b>14</b>	<b>13</b>	<b>12</b>	<b>11</b>	<b>11</b>
<b>DPH</b>	<b>40</b>	<b>40</b>	<b>28</b>	<b>25</b>	<b>15</b>	<b>14</b>	<b>14</b>
<b>HND</b>	<b>43</b>	<b>44</b>	<b>58</b>	<b>62</b>	<b>73</b>	<b>75</b>	<b>76</b>

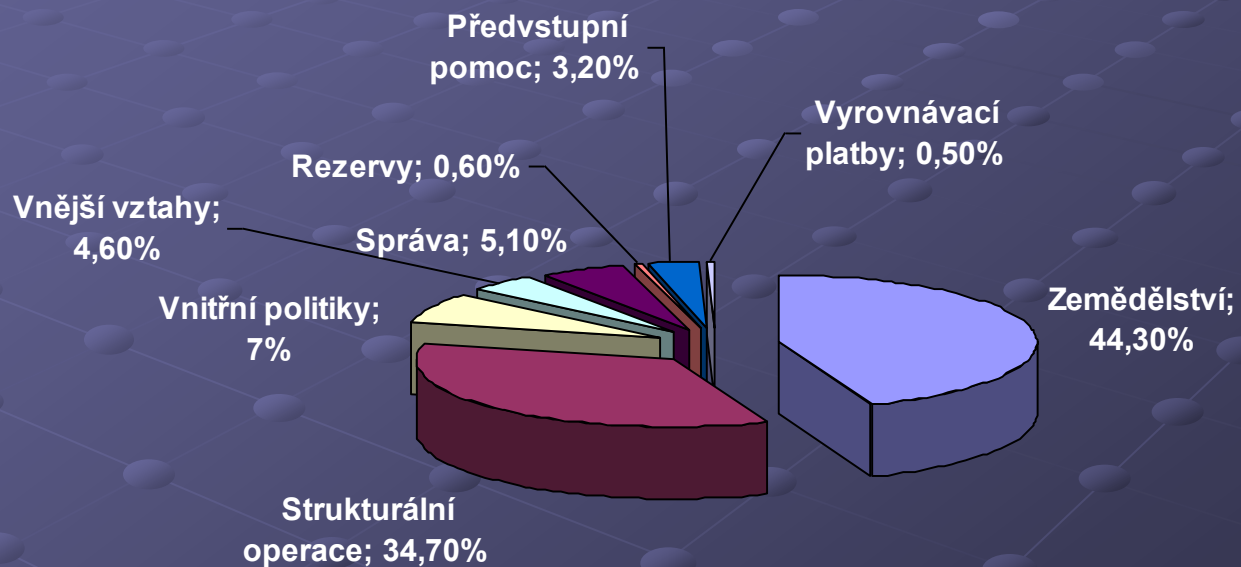
Zdroj : Evropská komise

Vlastní zdroje – Cla, zemědělské poplatky a odvody z produkce cukru, přebytky

# Finanční perspektiva 2000-2006 (Agenda 2000) – výdaje

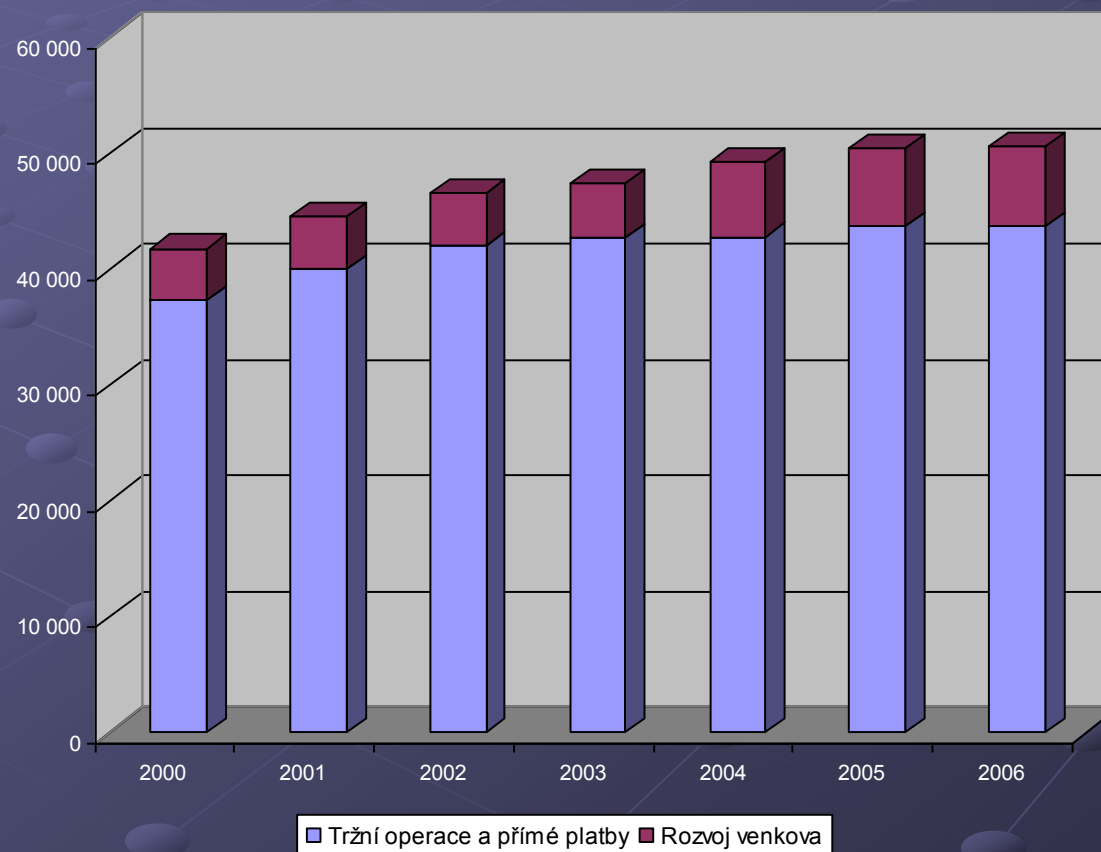
	EU-15 (v mil. €)				EU-25 (v mil. €)		
	r. 2000	r. 2001	r. 2002	r. 2003	r. 2004	r. 2005	r. 2006
<b>1. Zemědělství</b>	<b>41 738</b>	<b>44 530</b>	<b>46 587</b>	<b>47 378</b>	<b>49 297</b>	<b>50 429</b>	<b>50 573</b>
<b>1a: CAP - tržní operace a přímé platby</b>	<b>37 352</b>	<b>40 035</b>	<b>41 992</b>	<b>42 680</b>	<b>42 772</b>	<b>43 734</b>	<b>43 746</b>
<b>1b: Rozvoj venkova</b>	<b>4 386</b>	<b>4 495</b>	<b>4 595</b>	<b>4 698</b>	<b>6 525</b>	<b>6 695</b>	<b>6 827</b>
<b>2. Strukturální operace</b>	<b>32 678</b>	<b>32 720</b>	<b>33 638</b>	<b>33 968</b>	<b>41 094</b>	<b>41 770</b>	<b>43 055</b>
2a: Strukturální fondy	30 019	30 005	30 849	31 129	35 394	36 588	37 132
2b: Kohezní fond	2 659	2 715	2 789	2 839	5 700	5 182	5 923
<b>3. Vnitřní politiky</b>	<b>6 031</b>	<b>6 272</b>	<b>6 558</b>	<b>6 796</b>	<b>8 682</b>	<b>8 772</b>	<b>8 843</b>
<b>4. Vnější vztahy</b>	<b>4 627</b>	<b>4 735</b>	<b>4 873</b>	<b>4 972</b>	<b>5 082</b>	<b>5 093</b>	<b>5 104</b>
<b>5. Správa</b>	<b>4 638</b>	<b>4 776</b>	<b>5 012</b>	<b>5 211</b>	<b>5 983</b>	<b>6 154</b>	<b>6 325</b>
<b>6. Rezervy</b>	<b>906</b>	<b>916</b>	<b>676</b>	<b>434</b>	<b>442</b>	<b>442</b>	<b>442</b>
<b>7. Předvstupní pomoc</b>	<b>3 174</b>	<b>3 240</b>	<b>3 328</b>	<b>3 386</b>	<b>3 455</b>	<b>3 455</b>	<b>3 455</b>
<b>8. Vyrovnávací platby (kompenzace)</b>	<b>*</b>	<b>*</b>	<b>*</b>	<b>*</b>	<b>1 410</b>	<b>1 299</b>	<b>1 041</b>
<b>CELKEM (v závazcích)</b>	<b>93 792</b>	<b>97 189</b>	<b>100 672</b>	<b>102 145</b>	<b>115 445</b>	<b>117 441</b>	<b>118 838</b>

# Celkový podíl jednotlivých položek na výdajích v letech 2000-2006

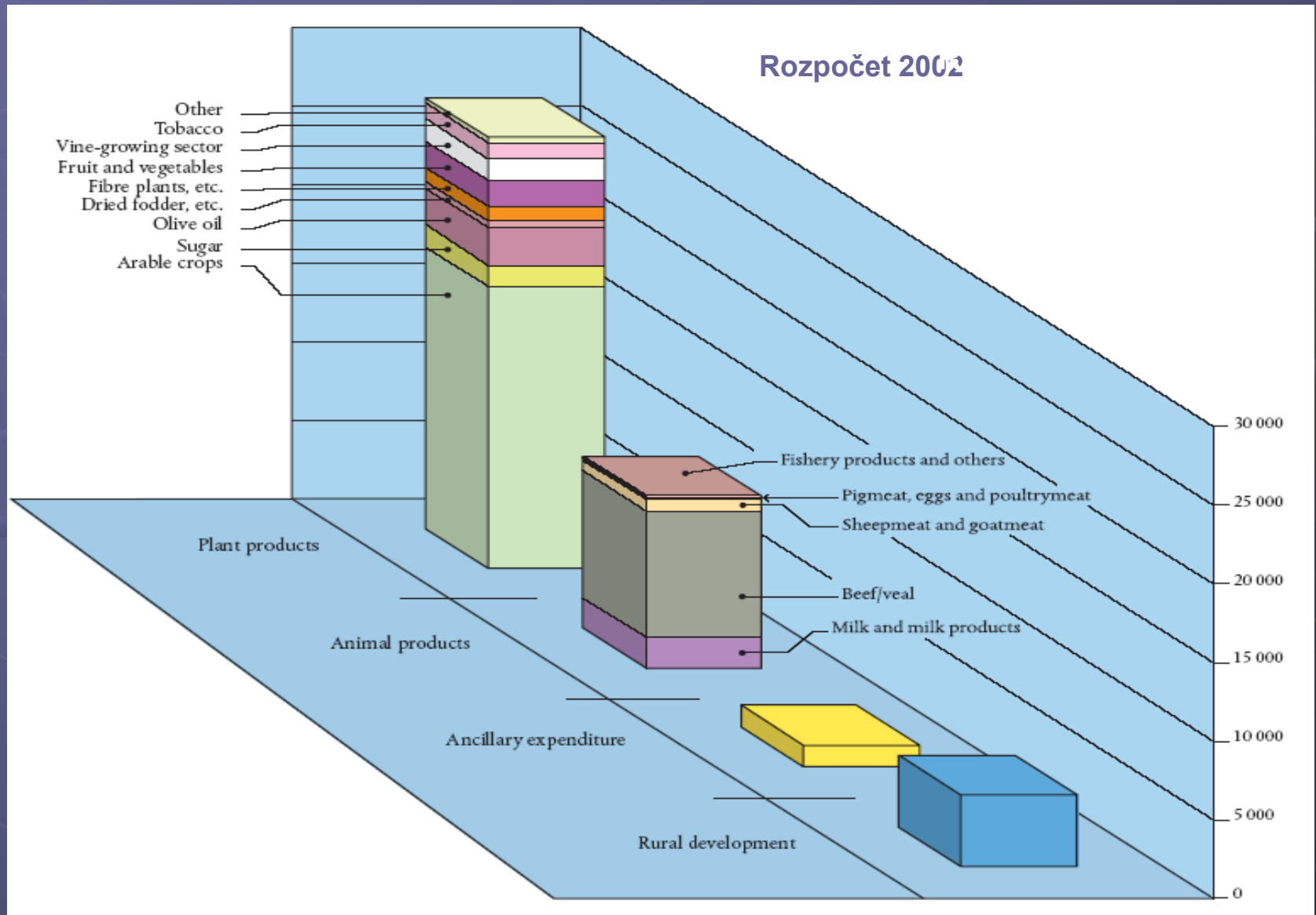




# Podíl tržních operací, přímých plateb a rozvoje venkova na zemědělských výdajích 2000-2006



# Podíl jednotlivých položek zemědělské produkce na výdajích CAP



# Podíl jednotlivých položek zemědělské produkce na výdajích CAP

Rozpočet 2002

V mil. eur

EAGGF Guarantee Section	Amount	%
<b>Plant products (Title 1)</b>	<b>27 349</b>	<b>61,8</b>
Arable crops	17 916	40,5
Sugar	1 401	3,2
Olive oil	2 366	5,3
Dried fodder and grain legumes	385	0,9
Fibre plants and silkworms	956	2,2
Fruit and vegetables	1 650	3,7
Products of the vine-growing sector	1 392	3,1
Tobacco	983	2,2
Other plant sectors or products	300	0,7

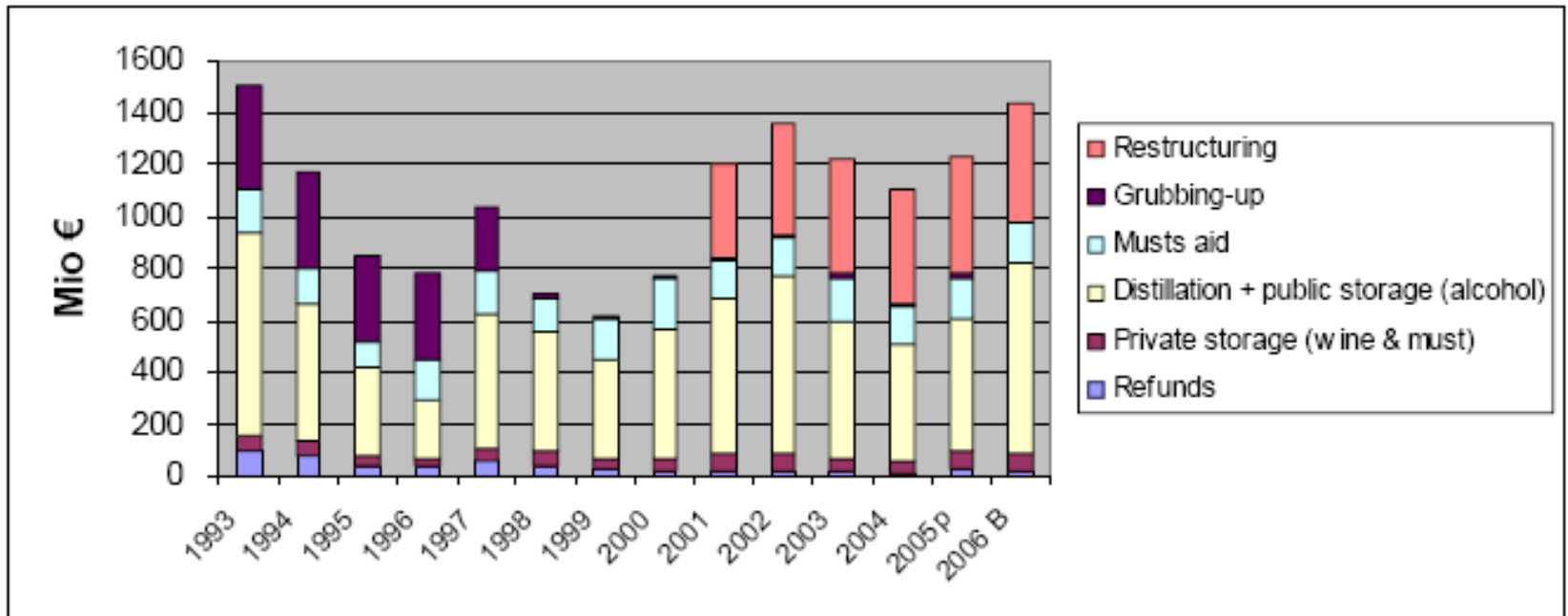
V mil. eur

EAGGF Guarantee Section	Amount	%
<b>Animal products (Title 2)</b>	<b>10 860</b>	<b>24,5</b>
Milk and milk products	1 912	4,3
Beef/veal	8 095	18,3
Sheepmeat and goatmeat	672	1,5
Pigmeat, eggs and poultrymeat	164	0,4
Fishery products and others	17	0,0
<b>Ancillary expenditure (Title 3)</b>	<b>1 451</b>	<b>3,3</b>
<b>Subheading 1a — Total</b>	<b>39 660</b>	<b>89,6</b>
<b>Rural development (title 4)</b>	<b>4 595</b>	<b>10,4</b>
<b>Subheading 1b — Total</b>	<b>4 595</b>	<b>10,4</b>
<b>Total</b>	<b>44 255</b>	<b>100,0</b>

Zdroj : Európska komisia

# Příklad finančně náročného sektoru - vinařství

- 2,55-5,5% garanční části EAGGF
- Destilace a skladování alkoholu 42%
- Restrukturalizace 37%
- Obohacování moštem při výrobě 13%
- Zbytek: refundace, vyklučování apod.



Source: EAGGF Guarantee Section Annual reports, 2005 Budget and 2006 draft Budget

# Střednědobá revize SZP z roku 2003

## Kontext – vnější obchodní vztahy

- 2001 zahájeno kolo jednání o liberalizaci svět. obchodu v Dauhá – cílem i snížení zemědělských podpor

## Kontext – východní rozšiřování

- Vstupní jednání s 10 kandidátskými zeměmi uzavřena 12. – 13. prosince 2002 v Kodani s pevně stanoveným termínem přistoupení 1.května 2004

# Střednědobá revize SZP z roku 2003

- 26. června 2003 – konečná dohoda ministrů zemědělství o střednědobé reformě SZP – uzavřena ještě předtím, než v září 2003 začaly v mexickém Cancunu rozhovory WTO.
- Střednědobá revize SZP EU předvídána už Agendou 2000 a rozhodnutím na Berlínském summitu v roce 1999.
- Sdělení Komise z července 2002
- Bruselský summit - rozhodnutí z října 2002 o zmražení stávajícího rozpočtu SZP do roku 2006 = Komise musela přizpůsobit původní ideje reformy.



# Obsah návrhu reformy SZP

- ❑ 22. ledna 2003 komisař pro zemědělství Franz Fischler představil legislativní návrhy pro reformu SZP:
- ❑ oddělení přímých plateb od produkce (decoupling)
- ❑ cross-compliance („křížová shoda“)
- ❑ modulace: postupný odsun peněz z prvního pilíře SZP (přímé platby a podpory trhu) ke „druhému pilíři“ rozvoje venkova
- ❑ snižování intervenčních cen v několika sektorech

# Konečný kompromis

- ❑ Kompromis ohledně radikální střednědobé reformy SZP schválen Radou 26. června 2003.
- ❑ systém jednotné platby na farmu (SPS), který není nadále spojen s objemem produkce; členské státy mohou za určitých definovaných podmínek udržovat omezenou vazbu mezi podporou a produkcí
- ❑ podpory jsou svázány s plněním standardů ochrany přírody, bezpečnosti potravin a welfare zvířat
- ❑ posílení politiky rozvoje venkova větším přísunem financí z EU

# Hlavní body kompromisu

- systém SPS vstoupil v platnost v roce 2005 s možností dvouletého odkladu pro členské státy (do roku 2007); státy, které vstoupily do EU v květnu 2004 měly dle přístupových smluv povinnost aplikovat systém SPS od roku 2007, s dvouletým odkladem (od roku 2009); z nových členských států aplikuje od roku 2007 Malta a Slovinsko
- redukce přímých plateb (modulace) pro větší farmy k financování nové politiky rozvoje venkova
- několik dalších modifikací tržních politik v rámci SZP v oblastech trhu s mlékem, obilninami, rýží, tvrdou pšenicí, ořechy, bramborovým škrobem a sušenou pící

# Důsledky reformy SZP z roku 2003

- Zavedení systému jednotné platby na farmu → oddělení přímých plateb od množství produkce
- Mechanismus cross-compliance – propojení přímých plateb s plněním legislativních podmínek
- Mechanismus modulace – postupný odsun peněz z I. pilíře SZP (přímé platby a podpory trhu) do II. pilíře (rozvoj venkova)
- Snížení intervenčních cen v některých sektorech

% z výdajů záruční sekce EAGGF	2000	2002	2003	2004	2005
Rostlinná výroba	63,3	61,8	58,5	58,8	58,6
Živočišná výroba	23,6	24,5	29,3	27,2	27,5
Rozvoj venkova	8,8	10,4	10,5	14	13,8
Doplňkové výdaje	4,3	3,3	1,8		0,1

% z výdajů záruční sekce EAGGF	2006
<b>I. pilíř CAP</b>	
Přímé podpory	68,1
Intervence na zemědělských trzích	16,7
<b>II. Pilíř - rozvoj venkova</b>	15,2

# Normy cross-compliance

- Směrnice 79/409/EEC o ochraně volně žijících ptáků
- Nařízení 80/68/EEC o ochraně podzemních vod před znečištěním
- Nařízení 86/278/EEC o ochraně živ. prostředí, zejm. půdy při používání zem. odpadů
- Nařízení 91/676/EEC o ochraně vod znečištěných nitráty ze zemědělských zdrojů
- Směrnice 92/43/EEC o ochraně stanovišť volně žijících živočichů a bylin
- Nařízení Rady 92/102/EEC o identifikaci a registraci zvířat
- Směrnice (EC) 2629/97 o podmínkách ušních známek, systémech registrů a pasů pro identifikaci skotu



# Normy cross-compliance

- Směrnice (EC) 1760/2000 Evropského parlamentu a Rady o identifikaci skotu ve vztahu k označování masa a masných produktů
- Nařízení Rady 91/414/EC o systému prodeje produktů sloužících k ochraně rostlin
- Nařízení Rady 96/22/EC o zákazu používání hormonálních látek ve velkochovech
- Směrnice EC 178/2002 Evropského parlamentu a Rady stanovující požadavky zákona o potravinách



# Normy cross-compliance

- Směrnice EC 999/2001 Evropského parlamentu a Rady o pravidlech prevence BSE
- Nařízení Rady 85/511/EEC o opatřeních pro kontrolu slintavky a kulhavky
- Nařízení Rady 92/119/EEC o opatřeních k prevenci červeny prasat
- Nařízení Rady 2000/75/EC o kontrole katerální horečky ovcí
- Nařízení Rady 91/629 o minimálních standardech pro chov telat
- Nařízení Rady 91/630/EEC o minimálních standardech pro chov prasat
- Nařízení Rady 98/58/EC o ochraně zvířat ve farmových chovech

# Kritika přetrvává zevnitř

- Už v r.2003 kritické reakce farmářů
- Kritika ekologů (Evropský výbor pro životní prostředí European Environmental Bureau, EEB)
- Spotřebitelé (Consumers International - 250 spotřebitelských organizací v asi 115 zemích; Food Policy International) – jde o další trik zemědělské lobby v EU.

# Kritika přetrvává zvnějšku

## Problémy EU-WTO

- Evropské zemědělství čelí po liberalizaci některých odvětví konkurenci Číny a LDCs (trh s ovocem, zeleninou, medem)
- Střety nad otázkami liberalizace X ochrana spotřebitele:
  - geneticky upravené potraviny (kukuřice, osivo)
  - živočišná výroba – spor USA a EU o import masa zvířat krmného krmivem s obsahem růstových hormonů
- Cukr